

 УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ UNIVERSITY OF NIŠ ФАКУЛТЕТ ЗАШТИТЕ НА РАДУ У НИШУ FACULTY OF OCCUPATIONAL SAFETY РЕПУБЛИКА СРБИЈА, 18000 Ниш, Чиркојевац 16 А, Тел: (018)29-3701, Факс: (018)249-962, ТРБХД-1747066-77, ПИБ 100663853, МБС 07226903 E-mail: info@unifak.ni.ac.rs, www.unifak.ni.ac.rs	Студијски програм мастер академских студија: УПРАВЉАЊЕ ЗАШТИТОМ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ Прилог 5.2. КЊИГА ПРЕДМЕТА
---	--

Мастер академске студије – други ниво студија

**Студијски програм
Управљање заштитом животне средине**

Књига предмета

Ниш, 2016.

Листа **обавезних** предмета програма мастер академских студија
УПРАВЉАЊЕ ЗАШТИТОМ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

1. [Управљање заштитом животне средине](#)
2. [Социјална екологија](#)
3. [Економика заштите животне средине](#)
4. [Политика заштите животне средине](#)
5. [Право заштите животне средине](#)
6. [Управљање и развој људских ресурса](#)
7. [Стручна пракса](#)
8. [Мастер рад](#)

Листа **изборних** предмета програма мастер академских студија
УПРАВЉАЊЕ ЗАШТИТОМ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ 1

1. [Управљање пројектима](#)
2. [Еколошка психологија](#)
3. [Енглески језик](#)

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ 2

1. [Информисање и односи са јавношћу](#)
2. [Основи индустријске екологије](#)

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ 3

1. [Заштита здравља](#)
2. [Еколошка андрагогија](#)
3. [Пословна етика у заштити животне средине](#)

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ 4

1. [Адаптација на дејство климатских промена](#)
2. [Мониторинг животне средине](#)
3. [Природни ресурси и заштита животне средине](#)

Студијски програм/студијски програми: Инжењерство заштите животне средине; Управљање заштитом животне средине			
Врста и ниво студија: Мастер академске студије – други ниво студија			
Назив предмета: Управљање заштитом животне средине			
Наставник (Презиме, средње слово, име): Живковић Б. Снежана			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема			
Циљ предмета Стицање основних знања о заштити животне средине, о значају и улози заштите животне средине и о појму, сврси и циљевима система управљања животном средином.			
Исход предмета Савладавањем програмског садржаја студент стиче неопходна знања о концепту управљања заштитом животне средине и способност очувања и унапређивања животне средине уз примену и спровођење светских стандарда квалитета и заштите животне средине.			
Садржај предмета Теоријска настава Појам менаџмента. Основне функције менаџмента (планирање, организовање, управљање људским ресурсима, вођење и контрола). Подела процеса управљања. Улога и задаци менаџера. Особине, знања и способности менаџера. Појам, сврха и циљеви управљања заштитом животне средине. Основни типови управљања заштитом животне средине. Начела заштите животне средине. Принципи управљања заштитом животне средине. Системи управљања заштитом животне средине на националном нивоу. Субјекти управљања заштитом животне средине. Надлежност локалне самоуправе у области заштите животне средине. Место и улога организација цивилног друштва у систему заштите животне средине. Стратешка процена утицаја и процена утицаја на животну средину. Примена информационе комуникационе технологије у системима управљања заштитом животне средине. Управљање заштитом животне средине као пословни процес. Системи управљања заштитом животне средине према међународним нормама. Модел система управљања према серији стандарда из групе ISO 14000. Управљање ризицима у складу са нормом ISO 31000:2009. Систем управљања заштитом животне средине применом модела bussines intelligence. Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад Разрада актуелних тема из области управљања заштитом животне средине.			
Литература • Живковић С. (2015). <i>Управљање заштитом животне средине</i> (скрипта). Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу. • Črnjar M., Črnjar K., Perić J., Zelenika R., Denona-Bogović N. (2009). <i>Menadžment održivog razvoja: ekonomija, ekologija, zaštita okoliša</i> . Opatija: Fakultet za menadžement u turizmu i ugostiteljstvu.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе: Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе Усмено излагање (предавања), израда семинарских радова на вежбама, дискусије, консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писани испит	
пројектни задатак		усмени испит	40
колоквијум-и	2 x 15		
семинарски радови	20		

Студијски програм: Управљање заштитом животне средине, Инжењерство заштите животне средине			
Врста и ниво студија: Мастер академске студије - други ниво студија			
Назив предмета: Социјална екологија			
Наставник (Презиме, средње слово, име): Милтојевић Д. Весна			
Статус предмета: обавезни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: /			
Циљ предмета			
Упознавање студената са филозофско-антрополошким и социолошким тумачењима односа друштво-природа у циљу прихватања холистичког погледа на свет и принципа еколошке етике ради правилног сагледавања утицаја друштвеног развоја на животну средину како би у професионалној пракси дали пуни допринос решавању еколошких проблема и остваривању хуманијих услова живота и рада као и концепта одрживог развоја.			
Исход предмета			
Оспособљеност студената за разумевање друштвене условљености еколошких проблема и еколошке кризе, теоријских и институционалних облика који доприносе усклађивању развојних потреба и капацитета животне средине, укључивање у остваривање концепта одрживог развоја на локалном, регионалном и глобалном нивоу.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Предмет и метод социјалне екологије; човекова средина (појам и елементи човекове животне средине, однос елемената човекове животне средине); квалитет живота (појам, квалитет животне средине – елемент квалитета живота); еколошка криза и могућности њеног решавања (појам и узроци), различита схватања о односу природе и друштва (социоеколошке теорије); заштита човекове животне средине (социолошко становиште); еколошка свест, етика и култура (појам и елементи еколошке свести, значај еколошке свести за усклађивање односа између друштва и природе, филозофско – социјалне основе развоја еколошке етике, утицај религије, традиције и других чинилаца на обликовање еколошке етике, појмовно одређивање еколошке културе); еколошки покрети (појам нових друштвених покрета, еколошки покрети и њихов значај за решавање еколошких проблема) и остваривање одрживог развоја.			
Практична настава:			
Вежбе: Обрада актуелних тема о односу човек-друштво-природа кроз одбрану семинарских радова и анализу текстова.			
Литература			
- Марковић Д. Ж. (2015). <i>Социјална екологија</i>. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. - Смречник Т. (2004). <i>Социјална екологија</i>. Београд: Факултет за безбедност. - Милтојевић В.Д. (2005). <i>Еколошка култура</i>. Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу. - Nadić D. (2012). <i>Ogledi iz političke ekologije</i>. Beograd: Čigoja štampa i Fakultet političkih nauka Univerziteta u Beogradu. - Cifrić I. (1989). <i>Socijalna ekologija</i>. Zagreb: Globus. - Милтојевић В. (2015). Процеси глобализације и еколошка етика. У: Д. Б. Ђорђевић и М. Тасић (прир.), <i>Рад, техника и етика у ери глобализације</i>, стр. 67-76. Ниш: Универзитет у Нишу, Машински факултет. - Wright D., Camden-Pratt C. & Hill S. (2011). <i>Social Ecology: Applying Ecological Understanding to our Lives and our Planet</i>. Stroud UK: Hawthorn Press. - Hannigan, J. (2014). <i>Environmental sociology</i>. London and New York: Routledge, Taylor & Francis Group. http://www.untag-smd.ac.id/files/Perpustakaan_Digital_1/ENVIRONMENTAL%20SOCIOLOGY%20Environmental%20soci			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе: Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе			
Предавања (усмено излагање), вежбе (индивидуални и групни рад), семинарски радови, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писани испит	
колоквијум-и		усмени испит	70
семинарски рад	20		

Студијски програм/студијски програми: Управљање заштитом животне средине, Инжењерство заштите животне средине			
Врста и ниво студија: Мастер академске студије – други ниво студија			
Назив предмета: Економика заштите животне средине			
Наставник (Презиме, средње слово, име): Спасић М. Драган			
Статус предмета: обавезни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема			
Циљ предмета Стицање знања о негативним економским последицама загађивања животне средине и оспособљавање за практично израчунавање економских последица и ефеката улагања у превентиву.			
Исход предмета Оспособљеност студената за практична испитивања и анализе негативних економских и еколошких последица загађивања животне средине, као и за непосредну примену економских инструмената.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Фактори који утичу на животну средину: природни, социјално-медицински, економско-географски. Становништво: Густина насељености, природни прираштај, структура, миграције. Природни ресурси и добра. Економске последице загађивања животне средине. Појам. Класификација. Последице по времену и месту настанка. Последице загађивања воде, ваздуха и земљишта. Методе израчунавања. Економске мере и инструменти. Коришћење отпадних материја. Класификација економских инструмената. Инвестиције у заштиту животне средине. Ефекти улагања. Извори средстава за заштиту животне средине. Фондови. Порези. Амортизација. Самодопринос.. <i>Практична настава:</i> Анализа економских последица на примерима из праксе. Обрада економских показатеља и њихова валоризација. Рад са статистичким публикацијама. Презентација и одбрана семинарских радова.			
Литература - Спасић Д. и Аврамовић Д. (2013). <i>Економика заштите животне средине</i>. Ниш: Факултет заштите на раду. - Field, B. C. (1997). <i>Environmental economics: an introduction</i>, 2nd edition. New York: McGraw-Hill. - Вукичевић, Ђ. М. (2009). <i>Економија животне средине</i>. Нови Сад: Правни факултет.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе:	
		Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе Теоријска и практична настава уз индивидуално ангажовање студената. Израда и одбрана семинарског рада.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	-
практична настава	5	усмени испит	40
колоквијум-и	2 x 20		
семинар-и	10		

Студијски програм/студијски програми : Управљање заштитом животне средине; Инжењерство заштите животне средине; Управљање комуналним системом				
Врста и ниво студија : Мастер академске студије – други ниво студија				
Назив предмета : Политика заштите животне средине				
Наставник (Презиме, средње слово, име): Милутиновић, Ј., Слободан				
Статус предмета : Обавезни (на студијском програму Управљање заштитом животне средине); Изборни (на студијским програмима Инжењерство заштите животне средине; и Управљање комуналним системом)				
Број ЕСПБ : 5				
Услов : нема				
Циљ предмета : Оспособљавање студената да: анализирају постојеће практичне политике и политику заштите животне средине; развијају и примењују политику и стратегију одрживог развоја и заштите животне средине.				
Исход предмета : Студент који успешно савлада предвиђен програмски садржај оспособљен је да: анализира практичне политике и националну и локалне политике заштите животне средине; формулише практичне политике у сферама одрживог развоја (економски развој, друштвени развој, заштита животне средине), врши њихову приоритизацију и процењује ефекте ових политика на животну средину.				
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Политика и етика: етичке теорије; етичке перспективе заштите животне средине (антропоцентризам, биоцентризам, екоцентризам, дубинска екологија); однос етике и политике заштите животне средине. - Савремене политичке теорије: настанак и развој; либерализам, социјалдемократија, социјализам, конзервативизам, ... однос политичких теорија према заштити животне средине). - Формирање и историјски развој политике заштите животне средине. - Теорија општег добра; јавна добра и заједнички интереси; специфичност јавних добара; позитивне и негативне екстерналије; позицијска добра и екстерналије у потрошњи. - Екологизам и еколошке партије: зелена идеологија; еколошке партије; еколошки покрети. - Међународна политика заштите животне средине: принципи, механизми и средства; мултилатерални споразуми. - Инструменти политике заштите животне средине на националном нивоу: плански инструменти; законски инструменти; економски инструменти; инструменти за процену утицаја; инструменти за мониторинг и евалуацију. - Заштита животне средине и конфликти. - Политика заштите животне средине у земљама у транзицији. - Промене политике заштите животне средине после конференције РИО+20. <i>Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад</i> Анализа и процена практичних политика. Процена ефеката практичних политика на животну средину. Анализе случајева: Недостатак воде на Блиском Истоку; Утицај рудника угља у региону Усти на политику заштите животне средине; Екстракција минералних сировина или конзервација на Новом Зеланду. Дебата: Примена мултилатералних споразума у заштити животне средине – предности и недостаци. Семинар: Анализа неприступне позиције Републике Србије за Поглавље 27 – Животна средина и климатске промене.				
Литература - Милутиновић С. (2012). <i>Политике одрживог развоја</i>. Ниш: Факултет заштите на раду. - Steiner A., Martonakova H. & Guziova Z. (ur.) (2003). <i>Vodič za dobro upravljanje u oblasti životne sredine</i>. Beograd: UNDP. - Doyle T. & McEachern D. (2008). <i>Environment and Politics</i>. Third Edition. London: Routledge. http://samples.sainsburysebooks.co.uk/9781134603091_sample_482516.pdf - Cohen S. (2006). <i>Understanding Environmental Policy</i>. New York: Columbia University Press. - Connely J., & Smith G. (2003). <i>Politics and the Environment</i>. Second Edition. London: Routledge.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе Презентације наставника; Семинари; Дебата; Анализа случаја;				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена	
активност у току предавања	20	писмени испит	-	
практична настава	20	усмени испит	60	
колоквијум-и	-			
семинар-и	-			

Студијски програм: Управљање заштитом животне средине				
Врста и ниво студија: Мастер академске студије – други ниво студија				
Назив предмета: Право заштите животне средине				
Наставник (Презиме, средње слово, име): Илић Петковић М. Александра				
Статус предмета: обавезни				
Број ЕСПБ: 5				
Услов : нема				
Циљ предмета: Стицање основних и продубљених теоријских знања о правним институтима у домену заштите животне средине. Савладавање позитивноправних решења у међународним и националним правним изворима.				
Исход предмета: Оспособљеност студената за препознавање деловања међународних организација кроз доношење и примену правних прописа у области заштите животне средине, као и улоге државе и недржавних субјеката у регулисању заштите животне средине кроз правне прописе. Схватање суштине основних института права заштите животне средине, са акцентом на разумевање усвојених знања и њихову примену у пракси и свакодневном животу.				
Садржај предмета: <i>Теоријска настава</i> Предмет се састоји из три целине које су међусобно повезане и настављају се једна на другу. Први део обухвата општа питања права заштите животне средине – појам, предмет, метод, извори, место у правном систему Републике Србије, однос са другим гранама права, основна начела заштите животне средине, историјски развој. Други део обухвата међународне правне изворе из области заштите животне средине, а нарочито регулативу Уједињених нација, Европске уније и Савета Европе. Трећи део односи се на националне правне изворе из области заштите животне средине – Устав Републике Србије, законе, подзаконске акте. <i>Практична настава:</i> вежбе, други облици наставе, студијски истраживачки рад Детаљнија разрада материје која се изучава на предавањима кроз одбрану семинарских радова, анализу прописа, анализу примера из праксе, посете релевантним институцијама.				
Литература: . Јолџић В. (2008). <i>Еколошко право - општи и посебан део</i> . Београд: Институт за криминолошка и социолошка истраживања. . Lilić S., Drenovak M. (2014). <i>Ekološko pravo</i> . Beograd: Pravni fakultet. . Kovačević I. (2012). <i>Ekološko pravo i ekološka politika</i> . Banja Luka: Evropski defendologija centar za naučna, politička, ekonomska, socijalna, bezbjednosna, sociološka i kriminološka istraživanja. . Lončarić-Horvat O. i dr. (2003). <i>Pravo okoliša</i> . Zagreb: Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja. . Тодић Д. (2002). <i>Савремена политика и право животне средине</i> . Београд: Мегатренд универзитет. . Тодић Д. (2001). <i>Заштита животне средине у међународном и унутрашњем праву</i> . Београд: Управа за заштиту животне средине.				
Број часова активне наставе:				
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови:
Методе извођења наставе: предавања, семинарски радови, индивидуални и групни рад, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена	
активност у току предавања	10	усмени испит	40	
пројектни задатак				
колоквијум-и	2 x15			
семинарски радови	20			

Студијски програм/студијски програми: Управљање заштитом животне средине; Инжењерство заштите животне средине; Инжењерство заштите на раду; Инжењерство заштите од пожара; Управљање комуналним системом; Управљање ванредним ситуацијама.			
Врста и ниво студија: Мастер академске студије – други ниво студија			
Назив предмета: Управљање и развој људских ресурса			
Наставник (Презиме, средње слово, име): Николић М. Весна			
Статус предмета: обавезни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема			
Циљ предмета Овладавање основним теоријским појмовима управљања и развоја људских ресурса и разумевање њихове међусобне повезаности и утицаја. Стицање знања и способности за ефикасно деловање ради развоја људских ресурса у заштити животне средине. Развој критичког промишљања различитих аспеката управљања и развоја људских ресурса у заштити животне средине и стратегији одрживог развоја. Сагледавање основних карактеристика развоја људских ресурса у овој области у националним и међународним оквирима.			
Исход предмета Поседовање развијеног система знања о савременим концепцијама, стратегијама и могућностима управљања људским ресурсима; оспособљеност за управљање људским ресурсима; компетенције - знања и способности за ефикасно деловање ради развоја људских ресурса у области управљања заштитом животне средине.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам, предмет и циљеви управљања људским ресурсима; Функције, карактеристике, изазови, значај и актуелност управљања људским ресурсима Стратегијско управљање људским ресурсима; Правно - етичке димензије управљања људским ресурсима; Планирање људских ресурса. Анализа и дизајн рада. Стаффинг. Развој људских ресурса – социјализација и оријентација запослених, перформансе и мотивација. Образовање и обучавање. Развој каријере и каријерно вођење; Безбедност, заштита здравља, заштита животне средине и одрживи развој из дискурса управљања људским ресурсима. Управљање развојем људских ресурса (процена и вредновање успешности, односи, организационо учење). Лидерство и лидери у заштити животне средине; Савремена организација као простор за развој људских ресурса (организационо учење, организациона култура, организационо понашање, дизајн ОКУ, образовне импликације). Глобалне промене, одрживи развој и развој људских ресурса у будућности - различити приступи развоју људских ресурса и њихове импликације на развој људских ресурса у области управљања заштитом животне средине. <i>Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад</i> Разматрање актуелних питања и проблема управљања и развоја људских ресурса и промишљање њихових импликација на управљање заштитом животне средине кроз израду и одбрану семинарских радова.			
Литература - Николић В. (2016). <i>Управљање и развој људских ресурса</i> (уџбеник у припреми). - Nikolić V. (2012). Tendencije upravljanja i razvoja ljudskih resursa u budućnosti. <i>Zbornik Upravljanje ljudskim resursima i sigurnost</i>, str. 19-37. Zagreb: Visoka škola za sigurnost. - Десслер Г. (2007). <i>Основи менаџмента људских ресурса</i>. Београд: Дата статус. (одређена поглавља) - Вујић Д. (2003). <i>Менаџмент људских ресурса и квалитет</i>. Београд: Центар за примењену психологију (одређена поглавља). - Torrington D., Hall L., Taylor S. (2004). <i>Менаџмент људских ресурса</i>. Београд: Дата статус (одређена поглавља). - Николић В., Живковић Н. (2010). <i>Безбедност радне и животне средине, ванредне ситуације и образовање</i>. Ниш: Факултет заштите на раду (одређена поглавља). - Nikolić V. (2015). Stres i upravljanje stresom iz diskursa bezbednosti i zdravlja na radu. U: <i>Zbornik radova III Naučno-stručni skup sa međunarodnim učešćem, POLITEHNIKA-2015: Zaštita životne sredine reciklažne tehnologije, dizajn i tehnologije menadžment kvalitetom bezbednost i zdravlje na radu</i>, str. 705-715. Beograd: Visoka škola strukovnih studija BEOGRADSKA POLITEHNIKA. http://www.politehnika.edu.rs/politehnika2015/Zbornik%20Politehnika%202015.pdf			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе:	
Студијски истраживачки рад:			
Методе извођења наставе			
Предавања, презентације, израда и одбрана семинарских радова, разговор и дискусија, консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
семинарски радови	20	усмени испит	40
колоквијум-и	2 x 15		
семинар-и			

Студијски програм: Управљање заштитом животне средине	
Врста и ниво студија: Мастер академске студије – други ниво студија	
Назив предмета: Стручна пракса	
Наставник (Презиме, средње слово, име): Наставник или наставници задужени за организацију стручне праксе	
Статус предмета: обавезни	
Број ЕСПБ: 4	
Услов: нема	
Циљ Стицање непосредних сазнања: о функционисању привредних друштава, научно-истраживачких и јавних установа и институција и локалних заједница; о месту, улози и организацији служби које се баве заштитом животне средине; о могућностима практичне примене стечених знања. Непосредно учешће у тиму за решавање присутних проблема заштите животне средине.	
Исход предмета Оспособљавање студената за: разумевање организације, циљева и процеса функционисања конкретних привредних субјеката и институција; разумевање улоге мастер инжењера заштите животне средине у организационој структури; практичну примену стечених теоријских, научних и стручних знања у анализи, конципирању решења и предвиђању последица конкретних проблема присутних у животној средини. Развијање професионалне одговорности и способности тимског рада.	
Садржај предмета Одређује се за сваког студента посебно, у складу са делатношћу организације у којој је студент на пракси и у складу са потребама струке за коју се студент образује.	
Број часова, ако је специфицирано:	3
Методе извођења наставе Консултације и писање извештаја о обављеној пракси. Извештај мора бити оверен потписом одговорног лица и печатом организације.	
Оцена знања (максимални број поена 100) Стручна пракса нема нумеричку ознаку оцене, већ описну „одбранио“.	

Студијски програм: Управљање заштитом животне средине
Врста и ниво студија: Мастер академске студије – други ниво студија
Назив предмета: Мастер рад
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 10
Услов: Положени сви испити из студијског програма (за одбрану мастер рада)
Циљеви завршног-дипломског рада Стицање знања о савременим методима и инжењерској пракси у решавању проблема у области заштите животне средине. Самостално сагледавање и анализа конкретног проблема, предлагање начина његовог решавања и извођење закључака. Развијање способности писане и усмене презентације резултата истраживања.
Очекивани исходи Оспособљеност за: синтезу теоријских, научних и стручних знања и њихову примену у формулисању и анализи проблема; критичко сагледавање алтернативних решења и могућих последица изабраног решења. Развијање свести о сложености, комплексности и мултидисциплинарном приступу у решавању проблема у радној средини везаних за заштиту животне средине. Развијање способности за писање рада у задатој форми и презентацију рада.
Општи садржаји Мастер рад, као резултат студијско истраживачког рада, по правилу, садржи следећа поглавља: Резиме са кључним речима (на енглеском језику), Увод, Формулација проблема истраживања, Приказ стања у области истраживања, Експериментални/теоријски део, Резултати и дискусија, Закључак, Преглед литературе.
Методе извођења - Примена методологије (метода) писања стручних радова - Јавна презентација резултата истраживања пред трочланом комисијом уз одговоре на постављена питања чланова комисије у вези са предметом истраживања. - Одбрана рада се завршава саопштавањем оцене која се формира на основу оцене писаног рада, усмене презентације и одговора кандидата на постављена питања..
Оцена знања (максимални број поена 100) Мастер рад се оцењује оценама од 6 до 10.

Студијски програм/студијски програми: Инжењерство заштите животне средине; Инжењерство заштите на раду; Инжењерство заштите од пожара; Управљање комуналним системом; Управљање ванредним ситуацијама; Управљање заштитом животне средине			
Врста и ниво студија: Мастер академске студије – други ниво студија			
Назив предмета: Управљање пројектима			
Наставник (Презиме, средње слово, име): Глишовић М. Срђан			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
Циљ предмета Стицање знања о концепту и примени принципа управљања пројектима. Овладавање основним методама и техникама пројектног менаџмента.			
Исход предмета Савладавањем програмског садржаја студенти стичу способности организације пројектних активности, примене концепта управљања пројектима у области заштите животне средине и сродним областима, и употребе савремених метода, техника и софтверских алата за управљање пројектима.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Пројекат: појам, оквир, полазни услови. Развој концепта управљања пројектима – етапе, карактеристике и значај. Стратешки контекст управљања пројектима – планирање, селекција, идентификација ресурса, критични фактори, интеграција пројеката. Животни циклус пројекта. Планирање пројекта, логичка оквирна матрица. Методи и технике планирања: гантограми, мрежни дијаграми – одређивање критичног пута / критичног низа. Организација управљања пројектом. Израда буџета и анализа трошкова. Управљање квалитетом пројекта – управљање опсегом, временом, трошковима, вредновање напредовања пројекта. Управљање ризиком у оквиру пројекта. Имплементација пројекта. Мониторинг и контрола. Информациони алати за управљање пројектима. Управљање пројектима у инжењерству заштите животне средине. <i>Практична настава: Вежбе</i> Теоријске и рачунске вежбе које прате теоријску наставу, примена софтверских алата за управљање пројектима, презентација и одбрана пројектног задатка у области обухваћеној теоријским садржајем.			
Литература • Јовановић П. (2005). <i>Управљање пројектом</i>. Београд: ФОН. • Станимировић П. (2009). <i>Мрежно планирање и MS PROJECT</i>. Ниш: ПМФ, Универзитет у Нишу. • Јовановић П. (2006). <i>Како постати добар пројектни менаџер</i>. Београд: Виша школа за пројектни менаџмент, стр. 21-25; 31-33; 35-39; 63-69; 54-61. • Петронијевић П. (2006). <i>Брзи водич кроз MS PROJECT 2003</i>. Београд: ГАФ, Универзитет у Београду, стр 1-12. • Gehrecke S. (1996). <i>Ekološki Menadžment I</i>. Beograd: FON, Univerzitet u Beogradu, A26-A32. • <i>PMI, A Guide to the Project Management Body of Knowledge</i>, Third Edition (PMBOK Guide). (2004). Newtown Square, PE: Project Management Institute. • Kerzner H. (2004). <i>Project Management Case Studies</i>. NY: Willey.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе:	
Студијски истраживачки рад:			
Методе извођења наставе Усмено излагање (предавања), израда пројектног задатка, дискусије, консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писани испит	
пројектни задатак	20	усмени испит	40
колоквијум-и	30		
семинарски радови			

Студијски програм/студијски програми: Управљање заштитом животне средине				
Врста и ниво студија: Мастер академске студије – други ниво студија				
Назив предмета: Еколошка психологија				
Наставник (Презиме, средње слово, име): Живковић Б. Снежана				
Статус предмета: изборни				
Број ЕСПБ: 4				
Услов: нема				
Циљ предмета Стицање знања из еколошке психологије, њеном значају и улози, посебно у области развитка еколошке свести и одрживог понашања и унапређења животне и радне средине. Стицање знања о односу човека и природе, евалуацији квалитета промена у средини и учешћа у планирању средине.				
Исход предмета Поседовање знања о односу човека са животном средином и психологијом како би се нашли начини да се понашање људи оптимизује и унапреди. Психолошке теорије и емпиријски докази показују да су решења за социо-еколошке проблеме као последице еколошких проблема (глобално загревање, несташица ресурса, загађење итд) у људској природи и њеним психолошким предиспозицијама које ће омогућити усвајање одрживог начина живота (одрживих животних стилова).				
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет еколошке психологије. Теоријски модели односа човека и средине. Улога човека у настанку еколошких проблема и друштвених проблема. Представљање психолошких димензија одрживости. Одрживо понашање. Животни стилови одрживости (одрживи начини живота). Социјалне димензије простора: персонални простор, збијеност, приватност, територијалност. Стресори из животне средине (загађење ваздуха, бука, гужва). Квалитет средине. Перцепција животне средине. Перцепција опасности и понашање у несрећама и катастрофама. Животна средина и квалитет живота. Мотивација за про-еколошко понашање. Емоције и про-еколошко понашање. Урбана животна средина. Животна средина и неодговорно понашање. Планирање средине. Дизајн животне средине. Промене животне средине и утицај на психолошке промене. Менаџмент животне средине из перспективе еколошке психологије. Психолошке димензије еколошких катастрофа. Примена еколошке психологије на радну средину. <i>Практична настава:</i> Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад Разрада актуелних тема из области еколошке психологије.				
Литература • Живковић С. (2016). <i>Еколошка психологија</i> (скрипта). Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу. • Nameth D. G., Hamilton, R. B., Kuriansky J. (2015). <i>Ecopsychology: Advances from the Intersection of Psychology and Environmental Protection</i>, Volume 1. Science and theory / Robert B. Hamilton, volume editor. California, Santa Barbara: ABC/CLIO/Praeger. • Bechtel R.B., Churchman A. (2002). <i>Handbook of Environmental Psychology</i>. New York: Wiley. • Bell P. A., Greene T. C., Fisher J. D., Baum A. (2001). <i>Environmental Psychology</i>. Fort Worth: Harcourt College Publishers.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе Усмено излагање (предавања), израда семинарских радова на вежбама, дискусије, консултације.				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена	
активност у току предавања	10	писани испит		
пројектни задатак		усмени испит	40	
колоквијум-и	2 x 15			
семинарски радови	20			

Студијски програм/студијски програми: Управљање заштитом животне средине; Инжењерство заштите животне средине; Инжењерство заштите на раду; Инжењерство заштите од пожара; Управљање комуналним системом; Управљање ванредним ситуацијама.			
Врста и ниво студија: Мастер академске студије – други ниво студија			
Назив предмета: Енглески језик			
Наставник (Презиме, средње слово, име): Тошић Б. Јелица			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
Циљ предмета Оспособљавање студената за примање и продуковање екстралингвистичких информација што подразумева развијање све четири језичке вештине: читање, писање, слушање и говор.			
Исход предмета Просечно владање синтаксичким и лексичким јединицама енглеског језика неопходним за писану и усмену комуникацију у струци.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Енглески језик у заштити радне и животне средине представља дисциплину енглеског језика струке која, с обзиром на то, обрађује екстралингвистичке садржаје везане за академске и професионалне потребе и интересовања студената на овом студијском програму. Он представља комбинацију општег и специјализованог енглеског језика и у погледу лексике и у погледу синтаксе. Академске и професионалне потребе студената, које диктирају садржај рада, у овом случају везане су за области: заштита на раду, заштита од пожара, заштита животне средине, управљање ванредним ситуацијама, и управљање комуналним системом. <i>Практична настава:</i> Вежбе прате садржаје који се раде на предавањима.			
Литература • Тошић Ј. (2002). <i>Environmental Science in English</i>. Niš: Fakultet zaštite na radu. • Тошић Ј. (2009). <i>Environmental Science Dictionary</i>. Niš: Fakultet zaštite na radu. • Tchobanoglous G., Burton F. L., Stensel H. D. (2003). <i>Waste Water Engineering</i>. Boston: McGraw-Hill. • Peavy H. S., Rowe D. R., Tchobanoglous G. (1985). <i>Environmental Engineering</i>. New York: McGraw-Hill. • Wentz C. A. (1989). <i>Hazardous Waste Management</i>. New York: McGraw-Hill.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе: Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе Предавања (усмено излагање), вежбе (индивидуални и групни рад), семинарски радови, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писани испит	20
колоквијум-и	25	усмени испит	20
семинарски радови	25		

Студијски програми/студијски програми: Управљање ванредним ситуацијама, Управљање комуналним системима, Управљање заштитом животне средине			
Врста и ниво студија: Мастер академске студије - други ниво студија			
Назив предмета: Информисање и односи са јавношћу			
Наставник (Презиме, средње слово, име): Милтојевић Д. Весна			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
Циљ предмета Стицање основних знања о методама и начинима информисања и комуникације са различитим структурама (циљним групама) у циљу стицања комуникационих вештина.			
Исход предмета Стицање теоријских и практичних знања која ће омогућити и оспособити студенте за боље разумевање комуникационе праксе у области управљања ванредним ситуацијама, комуналним системима и заштитом животне средине и стицање комуникационих вештина.			
Садржај предмета Теоријска настава Информација: појам и структура информације. Порука: појам, структура и врсте порука. Информисање: појам и функције информисања. Комуникација: појам и, облици комуникативне праксе. Модели и функције информационо-комуникационих система. Маса, публика, јавност. Односи са јавношћу – појам и параметри. Стратегија односа са јавношћу. Комуницирање са јавношћу, стручним круговима и надлежним органима. Методи односа са јавношћу. Односи са јавношћу у акцидентним ситуацијама. Практична настава: Вежбе: Израда и одбрана семинарских радова			
Литература • Radojković M. i Stojković B. (2009). <i>Informaciono komunikacioni sistemi</i>. Beograd: CLIO • Mandić T. (2003). <i>Komunikologija- psihologija komunikacije</i>. Beograd: CLIO. • Jovanović Z. (2012). <i>U vrtovima dodira : (primalna komunikacija)</i>. Beograd : Čigoja štampa i Niš: Filozofski fakultet. • Blek S. (2003). <i>Odnosi s javnošću</i>. Beograd: CLIO. • Van de Walle, B., Turoff, M. & Hiltz S. R. (2009). <i>Information Systems for Emergency Management</i>. New York & London: M.E.Sharpe. http://samples.sainsburysebooks.co.uk/9781317467960_sample_868771.pdf			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе:	
Студијски истраживачки рад:			
Методе извођења наставе Предавања (усмено излагање), вежбе (индивидуални и групни рад), семинарски радови, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писани испит	
колоквијум-и		усмени испит	70
семинарски радови	20		

Студијски програм/студијски програми: Инжењерство заштите животне средине; Управљање заштитом животне средине			
Врста и ниво студија: Мастер академске студије – други ниво студија			
Назив предмета: Основи индустријске екологије			
Наставник (Презиме, средње слово, име): Глишовић М. Срђан			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
Циљ предмета Стицање способности за системско и свеобухватно сагледавање могућности за досезање циљева одрживости на основу анализе потрошачких модела и реалних техничких система. Сагледавање материјалних и енергетских токова кроз антропогене системе, секторе и процесе. Стицање знања о могућностима за постизање симбиозе индустријских система у складу са постулатима одрживог развоја. Препознавање могућности за усмеравање токова производа и полутаната ка комплементарним процесима и циклусима. Стицање капацитета за препознавање интеракција антропогенних система и еко-система, као основе за искорак ка циркуларној економији и одрживом развоју.			
Исход предмета Савладавањем програмског садржаја студенти овладавају знањима за идентификацију могућих решења еколошких проблема променом потрошачких модела, изменом принципа експлоатације, дистрибуције и пројектовања индустријских производа, као и дематеријализацијом економије. Студенти постају свесни суштинске повезаности демографских фактора, конзумеризма и карактеристика техносфере са проблемима постизања одрживог развоја, не занемарујући при томе социо-економске предуслове и еко-техничка ограничења.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Индустријски производ и екосистем.Метаболизам индустријских система. „Калундбург“ модел. Анализа (и социјална анализа) животног циклуса производа и процеса (LCA и SLCA). Интеракција антропогенних система и екосистема. Еко-дизајн. Затворени циклуси и интерсекторско повезивање. Еко-индустријска симбиоза и одрживе заједнице. Еко-индустријски паркови. Стратегијско планирање безотпадних производних система. <i>Практична настава:</i> Разрада релевантних тема везаних за индустријски развој, трендове у привреди и друштву и заштиту животне средине, кроз вежбе критичког мишљења и дискусије.			
Литература • Глишовић С. (2016). <i>Основи индустријске екологије</i>. Ниш: ФЗНР (скрипта, у припреми). • Глишовић С. (2016). <i>Одрживо пројектовање и животна средина</i>. Ниш: ФЗНР. • Graedel E., Allenby R. (2002). <i>Industrial Ecology</i>. New Jersey: Prentice Hall, pp. 89-116. • Milani B. (2000). <i>Design the Green Economy</i>. Oxford: Rowman & Littlefield Publishers, pp. 91-95.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе: Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе Усмено излагање (предавања), израда семинарских радова на вежбама, дискусије, консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писани испит	20
пројектни задатак		усмени испит	30
колоквијум-и	2 x 20		
семинарски радови			

Студијски програм/студијски програми: Управљање заштитом животне средине; Инжењерство заштите животне средине; Инжењерство заштите на раду; Инжењерство заштите од пожара; Управљање комуналним системом; Управљање ванредним ситуацијама;				
Врста и ниво студија: Мастер академске студије – други ниво студија				
Назив предмета: Заштита здравља				
Наставник (Презиме, средње слово, име): Јовановић М. Јовица				
Статус предмета: Изборни				
Број ЕСПБ: 4				
Услов: нема				
Циљ предмета: Стицање знања из области здравствене заштите становника, здравља на раду, чији је циљ унапређење и очување здравља, као и унапређење услова радне и комуналне средине ради спречавања повреда, обољења, болести у вези са радом, очувања здравља становништва, односно отклањања ризика у животној средини.				
Исход предмета: Студент упознаје значај раног препознавања болести и повреда, као и поремећаја здравља насталих као последица дејства штетних агенаса у животној и радној средини, неправилне исхране као и неадекватног квалитета живота. Поседује знање о мерама превенције поменутих појава и методама делања у случају да су већ настале. Има увид у значај промоције здравља. Оспособљен је за оцену услова радне и животне средине, дијагностику поремећаја здравља као и за примену етичког кодекса који га обавезује при таквом раду.				
Садржај предмета Теоријска настава: Етика у заштити здравља. Квалитет живота становништва. Процена ризика у радној и животној средини. Информациони систем и међународни стандарди у заштити здравља. Начини на који агенси из животне средине (хемијски, биолошки и физички) делују (токсични, алергогени, инфективни, мутагени, тератогени итд.) на здравље становништва. Пuteви уласка агенаса (инхалација, ингестија, апсорпција преко коже), транспорт и депозиција до циљних органа и система и механизми дејства у организму. Утицај воде, земљишта, ваздуха, хране, деловање буке, вибрација и радијације на здравље. Употреба биомониторинга код процене здравственог ризика и здравственог исхода у односу на величину изложености. Стрес. Насиље на радном месту и у породици. Мобинг. Екологија животне и радне средине. Оштећења здравља изазвана физичким ноксама. Оштећења здравља изазвана хемијским ноксама. Болести респираторног система. Обољења коже. Малигна обољења. Обољења локомоторног апарата. Обољења изазвана биолошким агенсима. Алергијска обољења и поремећаји имунолошког система. Трауматизам. Болести у вези са радом. Планирање и спровођење мера превенције. Промоција здравља. Менанџмент програм у заштити здравља. Практична настава: Методе и процедура прегледа особа изложених биолошким, физичким, хемијским и другим ноксама. Етички кодекси. Тимски рад у заштити животне и радне средине. Процена функције кардиоваскуларног, респираторног, хематопоезног система. Анализа услова животне и радне средине. Методологија за процену здравственог ризика.				
Литература				
• Аранђеловић М., Јовановић Ј. (2006). <i>Предавања из медицина рада према усвојеном плану и програму основних студија</i> (електронски облик). Материјал доступан студентима. • Јовановић Ј. (2006). <i>Професионални трауматизам</i>. Ниш: Медицински факултет. • Благојевић ЈБ. (2012). <i>Животна средина и здравље</i>. Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу. • Кристофоровић-Илић М. (2002). <i>Комунална хигијена</i>. Нови Сад: Прометеј. • Crawford-Brown D. J. (1997). <i>Theoretical and Mathematical Foundations of Human Health Risk: Analysis Biophysical Theory of Environmental Health Science</i>. Boston, MA: Springer US. • Митровић Р. и сарадници (2009). <i>Хигијена</i>. Ниш: Медицински факултет. • Smil V. (2000). <i>Cycles of Life</i>. New York: Scientific American Library. • Јовановић Ј., Аранђеловић М. (1998). <i>Практикум из медицине рада</i>. Ниш: Медицински факултет.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе: Семинари:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: Интерактивна теоријска и практична настава; консултације; семинарски радови				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	5	писмени испит		
практична настава	5	усмени испит		40
колоквијум-и	10			
семинар-и	40			

Студијски програм/студијски програми: Управљање заштитом животне средине				
Врста и ниво студија: Мастер академске студије – други ниво студија				
Назив предмета: Еколошка андрагогија				
Наставник (Презиме, средње слово, име): Николић М. Весна				
Статус предмета: изборни				
Број ЕСПБ: 4				
Услов: нема				
Циљ предмета Упознавање са концептом еколошке андрагогије, сагледавање потребе, значаја и карактеристика образовања за заштиту животне средине као подручја интердисциплинарног деловања, упознавање са различитим андрагошким моделима у превазилажењу баријера и оптимизацији потенцијала учења за заштиту животне средине у радној организацији и локалној заједници				
Исход предмета Поседовање развијеног система знања из области образовања за заштиту животне средине; разумевање улоге и одговорности менаџера за сагледавање и промишљање могућности образовања за заштиту животне средине у радној средини и локалној заједници; Стицање и развој компетенција екоандрагошког промишљања и деловања; Методолошке компетенције за истраживања, израду развојних стратегија и примену иновативних приступа у овој области				
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Појам и предмет еколошке андрагогије; Природне, социјалне, културолошке и психолошке димензије окружења и учења; образовање за заштиту животне средине и образовање за одрживи развој (појмовни, концептуални, друштвено-нормативни контекст); Економија знања и доживотно учење. Еколошка свест одраслих и партиципација у заштити животне средине. Еколошка и образовна политика као контекст за развој образовања одраслих за животну средину. Чиниоци образовања за заштиту животне средине; Перцепција и потенцијал локалне средине за учење у области заштите животне средине. Перцепција и потенцијал радне средине за учење у области заштите животне средине. Глобални изазови и образовање за животну средину. образовање и учење као пут ка резилијентности заједнице (перцепција рањивости заједнице и могућности јачања капацитета за резилијентност; образовање за смањење ризика од катастрофа и управљање ванредним ситуацијама (формално, неформално, информално); Подручја и аспекти образовања и учења одраслих за животну средину (нпр. у функцији адаптације на климатске промене и др.). Тренинг менаџмент и компетентност тренера; Менаџери као лидери у заштити животне средине; Предузетништво, зелено пословање и одрживи развој из дискурса образовања; образовање за заштиту животне средине и грађански активизам; образовање и учешће јавности у решавању проблема и доношењу одлука у животној средини; Трансформативно учење и одрживи животни стилови; Увод у методологију истраживања еко-андрагошких проблема. <i>Практична настава:</i> Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад Разматрање актуелних питања и проблема образовања одраслих за заштиту животне средине и промишљање његових импликација на стратегију одрживог развоја кроз израду и одбрану семинарских радова				
Литература - Николић В. (2003). <i>Образовање и заштита животне средине</i>. Београд: Задужбина Андрејевић. - Николић В., Живковић Н. (2010). <i>Безбедност радне и животне средине, ванредне ситуације и образовање</i>. Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу, Универзитет у Нишу. - Андевски М., Кундачина М. (2004). <i>Еколошко образовање</i>. Ужице: Учитељски факултет. - Clover D. E., et al. (2013). <i>The Nature of Transformation - Environmental Adult Education</i>. Netherlands: Sense Publishers. https://www.sensepublishers.com/media/1495-the-nature-of-transformation.pdf - Николић В. (2011). <i>Образовање и одрживи развој. У: Путоказ ка одрживом развоју, Национална стратегија одрживог развоја</i>, стр.120- 148. Београд: Кабинет потпредседника Владе за европске интеграције, Министарство за науку.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе Метода предавања, презентације, семинарских радова, разговора и дискусије, консултације.				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена	
активност у току предавања	10	писмени испит		
семинарски радови	20	усмени испт	40	
колоквијум-и	2 x 15			
семинар-и				

Студијски програм: Управљање заштитом животне средине			
Врста и ниво студија: Мастер академске студије - други ниво студија			
Назив предмета: Пословна етика у заштити животне средине			
Наставник (Презиме, средње слово, име): Милтојевић Д. Весна			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
Циљ предмета Упознавање студената са основним питањима етике, примењене етике и пословне етике у заштити животне средине.			
Исход предмета Способност студената да стечена знања примене у току професионалне каријере за ваљану примену пословне етике у управљању заштитом животне средине.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод: Етика и примењена етика. Пословна етика: настанак, развој и предмет проучавања пословне етике; Пословна етика у заштити животне средине; Одговорност и етика пословања у управљању заштитом животне средине; Значај корпоративне културе за пословну етику у управљању заштитом животне средине; Утицај пословне етике на пословну комуникацију у процесу управљања заштитом животне средине; Културолошки обрасци и модели пословног понашања у управљању заштитом животне средине; Етичке норме и правила професионалног понашања у управљању заштитом животне средине; Утицај глобализације на пословни морал у управљању заштитом животне средине. <i>Практична настава:</i> Вежбе: Обрада актуелних тема о изазовима пословне етике у управљању заштитом животне средине кроз одбрану семинарских радова и анализу текстова.			
Литература • Babić J. (2000). <i>Uvod u poslovnu etiku</i>. Praha: Research Support Scheme. http://jovanbabic.com/poslovnaEtika.pdf • Dramond Dž. i Bein, B. (2001). <i>Poslovna etika</i>. Beograd: CLIO. • De Žarden, Džozef R. (2006). <i>Ekološka etika: Uvod u ekološku filozofiju</i>. Beograd: Službeni glasnik. • <i>Екологија, религија, етика</i> (прир. В. Павловић). (2013). Београд: ЕКО центар и Завод за уџбенике. • Милтојевић, В. (2015). Процеси глобализације и еколошка етика. У: Д. Б. Ђорђевић и М. Тасић (прир.), <i>Рад, техника и етика у ери глобализације</i>, приредили, 67-76. Ниш: Универзитет у Нишу, Машински факултет. • Ričard T. de Džordž. (2003). <i>Poslovna etika</i>. Beograd: Filip Višnjić. • Curry, P. (2006). <i>Ecological ethics: an introduction</i>. Cambridge: Polity Press. (www.books.google.com)			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе: Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе Предавања (усмено излагање), вежбе (индивидуални и групни рад), семинарски радови, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писани испит	
колоквијум-и		усмени испит	70
семинарски радови	20		

Студијски програм/студијски програми: Управљање заштитом животне средине				
Врста и ниво студија: Мастер академске студије – други ниво студија				
Назив предмета: Адаптација на дејство климатских промена				
Наставник (Презиме, средње слово, име): Милутиновић, Ј., Слободан				
Статус предмета: Изборни				
Број ЕСПБ: 4				
Услов: нема				
Циљ предмета: Оспособљавање студената да разумеју постојеће проблема везане за промену климе, узроковану антропогеним утицајима, као и улогу коју имају мере адаптације као оговор на ове проблеме.				
Исход предмета: Студент који успешно савлада предвиђен програмски садржај оспособљен је да: - самостално истражује еколошке и еволуционе импликације климатских промена на природне системе, као и хумане и културолошке импликација на друштвене и друштвено - економске системе; - примени различите оквира за адаптацију, као и конкретне мера адаптације на практичне политике у различитим секторима, како би се ефикасније управљало ризиком климатских промена, смањила осетљивост система и повећала њихова отпорност; - самостално или као члан стручног тима ради на развоју анализа осетљивости и акционих планова адаптације на дејство климатских промена на националном и локалном нивоу.				
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Основе климатских промена и адаптације на промене климе. Хидролошки и угњенички циклус, гасови са ефектом стаклене баште, осетљивост климе. Климатске пројекције и сценарија. - Адаптација и митигација. Рањивост, отпорност и способност прилагођавања у еколошким и друштвеним системима. Адаптација и правичан развој. - Утицај климатских промена у различитим секторима и мере адаптације: водни ресурси и безбедност воде; јавно здравље; пољопривреда; енергетика; биодиверзитет. - Климатски утицаји и рањивост у урбаним системима. Процена урбане рањивости и механизми адаптације. Планирање адаптације на промене климе у урбаним срединама. - Управљање спровођењем мера адптације на глобалном и националном нивоу. Национални оквир за борбу против климатских промена и смањење ризика од катастрофа. Финасирање и надгледање адаптације на промене климе. <i>Практична настава:</i> Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад Анализе случаја: Стратегија адаптације на промене климе ЕУ; Стратегија адаптације на промене климе у сливу Дунава; Акциони план адаптације на климатске промене са проценом рањивости за Београд				
Литература - Секулић, Г, Димовић Д., Калмар Крнајски Јовић З., Тодоровић Н. (2012). <i>Процена рањивости на климатске промене</i>. Београд: WWF и Центар за унапређење животне средине. - Влада Републике Србије (2016). <i>Prvi nacionalni plan adaptacije na izmenjene klimatske uslove</i>. (у припреми). - UNDP (2015). <i>Резиме поглавља Промене климе, погођеност и адаптација Другог извештаја Р. Србије према Оквирној конвенцији УН о промени климе</i>. Београд: УНДП. <i>European Union Climate Adaptation Strategy</i>. http://ec.europa.eu/clima/policies/adaptation/what/documentation_en.htm <i>ICPDR Climate Change Adaptation Strategy</i>. (2013). https://www.icpdr.org/.../icpdr_climate-adaptatio <i>Акциони план адаптације на климатске промене са проценом рањивости за Београд</i>. (2015). http://www.beograd.rs/download.php/documents/Akcioni%20plan%20adaptacije%20na%20klimatske%20promene-srp.pdf				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе Презентације наставника; Анализа случаја;				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена	
активност у току предавања	20	писмени испит	-	
практична настава	20	усмени испт	60	
колоквијум-и	-			
семинар-и	-			

Студијски програм/студијски програми: Инжењерство заштите животне средине; Управљање заштитом животне средине			
Врста и ниво студија: Мастер академске студије - други ниво студија			
Назив предмета: Мониторинг животне средине			
Наставник (Презиме, средње слово, име): Живковић В. Ненад, Ђорђевић В. Амелија			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
Циљ предмета: Стицање знања о методама праћења и контроле квалитета животне средине			
Исход предмета: Оспособљеност за надгледање параметара загађености животне средине, одабир приоритета, организацију и спровођење њиховог праћења.			
Садржај предмета Теоријска настава -Мониторинг, општи појмови. Улога мониторинга. Циљеви мониторинга. Обезбеђење контроле квалитета. Улога и функције обезбеђења квалитета и контрола квалитета. Класификација мониторинга, Глобални систем мониторинга животне средине. Национални мониторинг. Структура мониторинга. Нормирање квалитета животне средине, основни појмови, дефиниције и структура система нормирања. Нормирање извора утицаја (загађења). Планирање и функционисање система мониторинга. Планирање мреже мониторинга. Неопходни ресурси и ограничења. Пројектовање мреже. Конфигурација мреже. Систем даљинског преноса података. Структурна поузданост мреже. Обрада података у мрежама мониторинга. Организациона структура мреже. Мерне станице и системи мреже мониторинга. Аутоматизовани системи мониторинга. Практична настава: на терену - упознавање са радом аутоматизованих и осталих система мониторинга. Вежбе : Анализа документације за израду семинарског рада – програм мониторинга ваздуха, вода.			
Литература: - Живковић Н. (2013). <i>Мониторинг животне средине</i>. Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу. - Живковић Н. В., Ђорђевић А. В. (2015). <i>Мониторинг емисије аерозагађења и квалитета амбијенталног ваздуха</i>. Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу (у поступку рецензије). - Живковић Н., Станковић М. (1999). Мониторинг загађивања животне средине. У: <i>Привреда и животна средина</i>. Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу. <i>Vodič za dobro upravljanje u oblasti životne sredine</i>. (2003). Regionalna kancelarija za Evropu i Zajednicu nezavisnih država UNDP-a. <i>Environmental Monitoring Strategy, Strengthening the capacity of the Ministry of Environment and Physical Planning</i>. (2004).			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе:	
Студијски истраживачки рад:			
Методе извођења наставе: Усмено излагање (предавања), израда семинарског рада, одбрана семинарског рада на вежбама, дискусија.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писани испит	-
практична настава	5	усмени испит	40
колоквијум-и	2 x 15 = 30		
семинарски радови	15		

Студијски програм/студијски програми: Управљање заштитом животне средине			
Врста и ниво студија: Мастер академске студије – други ниво студија			
Назив предмета: Природни ресурси и заштита животне средине			
Наставник (Презиме, средње слово, име): Спасић М. Драган			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
Циљ предмета Стицање знања и вештина за рационално коришћење и експлоатацију природних ресурса и за ефикасно управљање природним ресурсима.			
Исход предмета Поседовање знања и вештина неопходних за рационално коришћење, праћење и извештавање о природним ресурсима, за ефикасно управљање природним ресурсима и заштићеним природним добрима и за примену информационих система у управљању природним ресурсима.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Концепти и принципи управљања ресурсима. Идентификација, типизација и категоризација ресурса. Природни ресурси: појам и класификација. Ограниченост, нерационално коришћење и експлоатација ресурса. Заштита и рационално коришћење литосфере, педосфере, хидросфере и атмосфере. Заштита биодиверзитета. Биодиверзитет и развој. Управљање заштићеним природним добрима - облици угрожавања и мере заштите. Природна добра као специфични развојни потенцијал. Идентификација захтева за ресурсима. Праћење и извештавање о ресурсима. Организационе процедуре и управљање ресурсима. Информациони системи у управљању ресурсима. <i>Практична настава:</i> Аудио-визуелне вежбе које прате теоријску наставу, презентација и одбрана семинарских радова из области обухваћених садржајем предмета.			
Литература - Динић Б. Ј. (1997). <i>Природни потенцијали Србије- економско- географска анализа и оцена</i>. Београд: Економски факултет. - Драшковић Б. (1998). <i>Економија природног капитала- упознавање и заштита природних ресурса</i>. Београд: Институт економских наука. - Магдаленовић Н., Магдаленовић-Каленовић М. (2006). <i>Економија природних ресурса</i>. Београд: Наука.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе:	
Студијски истраживачки рад:			
Методе извођења наставе Теоријска и практична настава уз индивидуално ангажовање студената. Израда и одбрана семинарског рада.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	5	усмени испит	40
колоквијум-и	2 x 20		
семинар-и	10		